

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΕΤΟΣ Α' - ΑΡΙΘ. 18
ΓΡΑΦΕΙΑ: Πειραιώς 13 - Αθήναι

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΘΑΝΑΣΗΣ ΤΣΟΓΚΑΣ

ΟΙΚΟΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΗΡ. ΡΕΒΕΖΟΥΛΗΣ

*Εκδόσεις—Διαχειρίσεις
*Εκδοτικός Οίκος «Ηλίοσ»
Α. ΠΕΡΑΝΤΖΑΚΗ

ΑΘΗΝΑΙ - ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1944
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛ. ΔΡ. 25000

ΤΑ ΝΕΑ ΦΙΛΜ



Μιά σκηνή από τη νέα δραματική ταινία της Ούφα «Ονειροπόλημα» στην οποία πρωταγωνιστεί η περιφρονη ήθοποιός του Κρατικού Θεάτρου του Βερολίνου Χίλντε Κράλ.

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΗ ΜΑΝΤΡΑ

ΤΟΥ κ. ΑΤΤΙΚ

Στο προηγούμενο φύλλο, αγαπητοί μου αναγνώσται, δεν έγραψα, γιατί είχα κι' εγώ γρίπη για να είμαι συγχρονισμένος, άφου ή γρίπη ήταν της μόδας τον τελευταίο καιρό. Το κεφάλι βουίζει ακόμα: όχι βέλβια από το πολύ κινίνο γιατί τώρα πρέπει να είσαι Κροίσοσ για να μαυραγοράζης κινίνο (ώς επί το πλείστον από άσβεστη). Πάντως, άφου ήδη είμαι καλύτερα, αν δεν φλυαρήσω... καθ' όδόν, ίσως κατορθώσω να σάς πω σήμερα «Πώς άνοιξα την πρώτη «Μάντρα». Δηλαδή με τι χρήματα και... ποιός μου τα έδάνεισε».

Την τελευταία φορά σάς είχα εκμυστηρευθή ότι τα τρία βασικά έλατήρια που συνετέλεσαν εις το άνοιγμά της ησαν (ον) ή Ρωμέικη μανία για το διευθυντηλίκι, (ον) το πείσμα μου, γιατί στην «Ο α σ ι» δεν ήθελαν πλέον να μου δώσουν ήμερησίαν άμοιβήν τις τρεις χιλιάδες δραχμές που μου έδιναν το προηγούμενο καλοκαίρι και, (ον) ή έπιθυμία μου να άνοιξω ένα θεατράκι πρωτότυπο, με περιποιημένο πρόγραμμα, επάνω στα χνάρια των διασημών Παρισινών cabarets της Μονμάρτης. Στο σημείο αυτό χρειάζεται μία παρένθεσις: είναι γνωστόν πόσο τρελλαίνονται για παρενθέσεις. Ίδού! Στην Αθήνα, οι περισσότεροι ένόμιζαν ότι cabaret έσήμαινε πάντοτε μέρος όπου πίνουν κρασί. Είχαν δίκιο οι άνθρωποι. Προπάντων όσοι δεν ξεκίνησαν ποτέ για το Παρίσι ή όσοι ξεκίνησαν μόνον αλλά, μόλις έφθασαν στα προάστεια του, έκαμαν μεταβολή και ξαναγύρισαν στην Αθήνα, όπως ή ήρωας του φίλου μου Όρ. Λάσκου στο περίφημο ποίημά του «Το Παρίσι». «Όσοι λοιπόν δεν είχαν δει το Παρίσι άνοιγαν το «Έλληνο-Γαλλικό λεξικό του πατέρα τους και έβλεπαν κατηλιό=cabaret. Άνοιγαν κατόπιν το Γαλλο-Έλληνικό λεξικό της μητέρας τους που ήξερε πέντε Γαλλικά, δηλαδή: merci, rouge, oui, soutien, moutarde και ή λέξι tram (που δα νεύσθηκαν οι Γάλλοι από τους Έγγλέζους, πολύ πριν εμφανισθή σ' έμάς ο κωλοσούρτης) και έβλεπαν το αντίστροφο, ήτοι cabaret=κατηλιό. Δίκαια λοιπόν, οι καύμενοι, ένόμιζαν ότι «καμπαρέ» θά πη κρασσοπουλιό ή, το πολύ, ύπόγειο σαν αυτά της Πλατείας Ό-

μονοίας. Εύτυχώς που ήρθα τότε εγώ φρέσκος (και πάντοτε μετριόφρων!) από το Παρίσι και, με το άνοιγμα της «Μάντρας» μου τους έδωκα να καταλάβουν ότι ή λέξι Gabaret είχε χάση πλέον, για τους Παρισινούς: την όση του κρασιού και έσήμαινε θεατράκι μικρό μόνον αλλά άνωτερο από μουσική, φιλολογική και, γενικώς, καλλιτεχνική άποψι, όπου μπορεί ο διανοούμενος ή ο κοσμογυρισμένος θεατής να άκούση ένα μονόλογο καλά άπαγγελμένο, ένα τραγουδάκι μη κλεμμένο και ένα έξυπνο καλαμπούρι που να μην είναι χιλιοειπωμένο. Έννοείται ότι, στη «Μάντρα», τα καλύτερα καλαμπούρια δεν διέπραττα εγώ αλλά οι θεαταί και, συνήθως, εις βάρος μου.

Άλλά γι' αυτά θά σάς μιλήσω ειδικώς και άποκλειστικώς σέ άλλο φύλλο. Τέλος πάντων, άποφάσισα να την άνοιξω εκείνο το καλοκαίρι του 1930. Άλλά... με τί λεφτά; Όσο και να έπρόκειτο για πρόχειρη και έξιλινη έγκατάστασι της πρώτης «Μάντρας», το άνοιγμά της απαιτούσε μερικές χιλιάδες δραχμές. Γερές. Τονίξες. Πού να βρω εγώ τα απαιτούμενα; (τά πετούμενα, όπως τα λέει ή μητέρα του Ζαζά!) Πού να βρω χρήματα; Έγώ που έρχόμουν πάντα ζετιναγμένος από το Παρίσι; Μου συνέβη μάλιστα κάποτε στα παλιά χρόνια (άλλη παρένθεσις), να μαζέψω τα άπαραίτητα χρήματα για το ταξείδι μου Παρίσι-Μασσαλία-Πειραιά και την τελευταία ήμερα, κάτι έκτακτα ψώνια που δεν ύπολόγιζα να με κάμουν να πω. «Δέ βαρύνεσαι! ούτε προσβυτής είσαι ούτε μεγαλοβιομήχανος: δέ θά ζεπέσης να πάρης εισιτήριό 2ας στο σιδηρόδρομο μέχρι Μασσαλίας!» «Έτσι και έκαμα. Και μάλιστα, έφαγα και στο βαγκόν-ρεστωράν (όχι όμως τάμπλ-ντότ, αλλά κάρτι!) Όταν έφθασα στη Μασσαλία, όμως, έμαθα ότι το βατόρι (το Théophile Gautier) θά έφευγε μόνο την επομένη. Όχι! κεραμίδα! Φαντάζεσθε τα... ύπόλοιπα. Κάτι μια νύχτα ξενοδοχείο, κάτι μια γενναία bouillabaisse chez Basso (δηλ. περίφημη σούπα από ψάρια, με άστακό μέσα και μόλιχη ζαφορά) και μεταξωτές τράντες, για το καλοκαίρι χωρίς γελέκο, (ή συνέχεια στην 4η σελίδα)

ΕΝΣΤΑΝΤΑΝΕ
ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ο ΤΖΑΜΠΑΤΖΗΣ

Του κ. ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑ

Ο αγαπητός θεατρικός επιχειρηματίας κ. Φώτης Σαμαρτζής, είχε πει επιγραμματικώτατα κάποτε που γινόταν λόγος περί τζαμπατζήδων:

—Οί μισοί άθηναίοι ξυπνούν κάθε πρωί με τη σκέφι πως θά πάνε το βράδυ τζάμπα στο θέατρο.

Και δεν ήταν ύπερβολικός. Το τζάμπα, ή το σχεδόν τζάμπα εισιτήριό, άσκει μία περίεργη γοητεία στον άθηναίο θεατή. Και άγωνίζεται να το βάλη στο χέρι με κάθε τρόπο. Να διέλθη θριαμβευτικώς την είσοδο του θεάτρου χωρίς να περάση προηγούμενως από το γκιόσι του ταμείου, για να καταβάλη το αντίτιμο του εισιτηρίου—είναι μία δόκλιση ή εύτυχία γι' αυτόν. Να μη τζάμπα. Να ξαπλωθή φαρδύς πλατύς σ' ένα φωτέϊγ, σαν να θέλη με το ύφος του να διαλαλήση στο άνοητο και άφελές κοινόν που έπλήρωσε ότι αυτός έμπηκε τζάμπα. Και να φύγη στο τέλος του έργου για να κάνη την αναπόφευκτη κριτική του, που είναι πάντα άσπτηρή. Γιατί ο τζαμπατζής είναι δύσκολος θεατής...

Πώς να εξηγήση κανείς αυτό το λυσσαλέο έρωτα του άθηναίου προς το τζάμπα εισιτήριό; Να τον άποδώση σέ λόγους οικονομίας; Η εξήγησι αυτή εννε έξω από τα πράγματα. Γιατί ή αξία ενός εισιτηρίου—στην εποχή μας μάλιστα—είνε άστεία μπροστά στα τόσα έξοδα που κάνει ο άνθρωπος για ν' αντιμετώπιση τις άλλες ανάγκες της ζωής. Γιατί ο άνθρωπος που δεν θέλει να πληρώση για να μη στο θέατρο, πληρώνει εύχαριστως εξακόσες για να φάη δυο γλυκά στο μπουφέ, τρακόσες για ένα κακέτο τσιγάρο, και μερικά έκατομμύρια κατόπιν στη ταβέρνα όπου θά πάη με την παρέα του, χωρίς να ύπολογίσει και μερικά έκατομμύρια που θά σκορπίση στην όρχηστρα, όταν έρθη στο κέφι. Όλ' αυτά τα πληρώνει χωρίς να τα συλλογίζεται, χωρίς να τον πονούν. Άλλά στο θέατρο όλα κι' όλα. Εκεί πρέπει να πάη τζάμπα!

Τι συμβαίνει, λοιπόν, επί του προκειμένου; Συμβαίνει—όπως πιστεύω—ότι τη πληρωμή του εισιτηρίου για το θέατρο ο έλλην την θεωρεί κοροϊδία. Είναι βαθύτατα πεπεισμένος ότι αν πληρώση αυτό το πενηκοντάδραχμο της προπολεμικής εποχής ή το τριακοσχιλιόδραχμο της σημερινής για να ιδη ένα όποιόδηποτε έργο στο θέατρο πίνεταί «κοροϊδο». Δεν παίρνει τίποτα στα χέρια του—αυτό εννε άλλο. Ένώ ο μπακλαβάς είναι κάτι που το τρώει. Το τσιγάρο κάτι που το καπνίζει. Το κρασί κάτι που το πίνει. Δίνει άλλα παίρνει συγχρόνως.

Στο θέατρο ίκανοποιείται μόνο το μάτι του και ή αισθητική του αντίληψις. Να πληρώση για να ιδη ανθρώπους να τραγουδοούν και να χορεύουν; Ποτέ! Όλα αυτά οι άνθρωποι, πρέπει να σκοτωθούν για να του προσφέρουν την καλλιτεχνική άπόλαυσι δωρεάν. Οι ήθοποιοι να τραγουδήσουν, να χορεύουν, να ιδρώσουν, να χτυπηθούν, να σκοτωθούν. Οι μηχανικοί να καρφώσουν και να κρεμάσουν τα σκηνικά. Οι ήλεκτρολόγοι να φωτίσουν τη σκηνή. Η όρχηστρα να του παίξη μουσική. Πενήντα ή έξιήντα άνθρωποι, ένα πλήθος (συνέχεια εις την 4η σελίδα)

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΙΛΜ



Μιά σκηνή από το νέο ελληνικό φίλμ «Χειροκροτήματα» που θά προβληθή την Δευτέρα στο «ΡΕΣ». Η τελευταία ελληνική δημιουργία γυρισμένη με ότι καλύτερο μπορεί να παρουσιάση ή ελληνική παραγωγή. Πρωταγωνιστούν ο Άττικ, ο Δημήτριος Χόρν ο Ν. Βλαχόπουλος και ή άφθαση Ζινέτ Λακάς.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΙΛΜ «ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΗΜΑΤΑ»

ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΓΕΩΡ. Θ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ—ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΝΟΒΑΚ ΦΙΛΜΣ ΚΑΙ Α. Ε. ΩΡΙΩΝ

Ο φίλτατος Άττικ είχε την καλωσύνη να με καλέση στα έργαστήρια της Νόβακ Φιλμ, για να παρακολουθήσουμε μερικές σκηνές απ' το νέο ελληνικό έργο «Χειροκροτήματα», που καθώς ήδη γράψαμε σέ προηγούμενο φύλλο του «Καλλιτεχνικού Κόσμου», πρωταγωνιστούν σ' αυτό ο δημοφιλής Άττικ, ο νέος πρωταγωνιστής Δημήτριος Χόρν, ή ώραιότατη Ζινέτ Λακάς, ο Νίκος Βλαχόπουλος, ή Τζέννη Σταυροπούλου και άλλοι.

Όμολογώ ότι είχα κάποια προκατάληψι, γιατί την προηγούμενη μέρα βλέποντας ένα άλλο ελληνικό φίλμ, δεν έφυγα ίκανοποιημένος λόγω των φωνοληπτικών ιδιως έλαττωμάτων του.

Πριν άκομη άρχιση ή προβολή ο κ. Μαυρίκιος Νόβακ μου άνέπτυξε όρισμένα πράγματα σχετικά με το άπόλυτα τεχνικό μέρος της παραγωγής μιας ταινίας, άπαντώντας σέ μια έρώτησι μου σχετική με το ζήτημα των τεχνικών μέσων και των σκούντιο στην Ελλάδα: «Μέσα σ' ένα σκούντιο ύπάρχουν», μου είπε, «μηχανήματα λήψης, φωτογραφίας και ήχου» προβολείς, διάφορες άλλες εργαστηριακές μηχανές και μηχανές προβολής, που όλες μαζί αποτελούν τον τεχνικό εξοπλισμό ενός σκούντιο, για την παραγωγή ταινιών».

Με ίδιατερη δέ εθνική ύπερηφάνεια έμαθα, ότι τα περισσότερα και τα κυριώτερα απ' αυτά τα μηχανήματα της Νόβακ Φιλμς, έχουν κατασκευασθή εδώ, από έλληνας τεχνίτας υπό την καθοδήγησι του κ. Μαυρικίου Νόβακ. Εις έρώτησίν μου αν τα ελληνικά μηχανήματα, είναι καλύτερα εις άπόδοσιν από εκείνα του έξωτερικού, τοιούτοτρόπως ώστε ή έπιτυχία ή ή άποτυχία μιας ταινίας να εξαρτάται απ' αυτά και μόνον, μου άπάντησεν ως εξής: «Αγαπητέ μου δεν φαίνε ποτέ ή μηχανές, άλλ' όμως εξαρτάται σέ τι χέρια θά πέσουν. Μπορώ να σάς το άποδείξω άμέσως... Περάστε στην αίθουσα προβολής».

Με αύξουσα περιέργεια ύστερα απ' αυτή τη διαβεβαίωση μπήκα στην αίθουσα. Τα φωτα σβήνουν, ή σκοτεινή όθόνη φωτίζεται... έχει άρχιση ή προβολή. Είναι μια σκηνή ταβέρνας παρακολουθώ όλες τις λεπτομέρειες των έναλ-

λασομένων εικόνων, ένθουσιασμένος εϋθός έξ άρχής από την καθαρή φωτογραφία, την έπιτυχή σαν σέ ευρωπαϊκό φίλμ φωνοληψία, από το παξίμο του Άττικ και όλων όσοι πλαισιώνουν αυτή τη σκηνή. Η προβολή εξακολουθεί και με άπόλυτη ίκανοποίηση διαπιστώνω ότι τα «έσωτερικά», που κυριαρχούν στην ταινία διαδέχονται τα «έσωτερικά», με την ίδια έπιτυχία στη φωτογραφία, καθώς έπίσης άκριβώς το ίδιο συμβαίνει και στη φωνοληψία με τη μουσική και τον διάλογο.

Κάνω την σκέφι πως ή ταινία αυτή θάχη έπιτυχία άνευ προηγουμένης και έλπίζω να δικαιωθώ κατά την έπίσημη προβολή ένώπιον του Αθηναϊκού κοινού.—Σέ λίγο, να παρακολουθώ στην όθόνη μια θεατρική παράστασι που σ' αυτήν ο Άλφα (Άττικ) παρουσιάζει μια νέα άποκάλυψι του (Ζινέτ Λακάς) στο κοινό, ένα δημιουργήμα του που το είλε έρατευθή. Στην ίδια σκηνή ο Χόρν παίξει τον ρόλο ενός βιολονίστα, που άργότερα στο έργο έξελίσσεται σέ μεγάλο μαέστρο, που κι' αυτός αγαπά το δημιουργήμα του Άλφα.

Ο Άττικ ως ήθοποιός του κινηματογράφου σημειώνει άναμφισβήτητη έπιτυχία το παξίμο του Χόρν—σέ διαρκή εξέλιξι—άνωτερο κι' απ' το άρατο εκείνο στη «Φωνή της καρδιάς». Για την πρωταγωνίστρια τη δίδα Ζινέτ Λακάς έχουμε την γνώμη πως είναι ή καλύτερη μέχρι τώρα άποκάλυψι του ελληνικού κινηματογράφου, που γι' αυτήν άσφαλώς και δίκαια θά καυχώνται οι παραγωγοί της ταινίας «Χειροκροτήματα».

Μόλις τελείωση ή προβολή συνεχάρην θερμά τον κ. Μαυρίκιό Νόβακ, τους συνεργάτας και ιδιαίτέρως τον σκηνοθέτην του έργου κ. Γεώργ. Τζαβέλλα.

Έφυγα με τις σκέψεις, ότι τέτοιες προσπάθειες και μάλιστα με τις σημερινές σκληρές συνθήκες, τιμούν την Ελλάδα και θά ήτο εύχης έργον, να άποβούν το φωτεινό και εύγενές παράδειγμα προς μίμηση, τόσοσόν εκ σεβασμού και μόνον προς τον άγνωστο και άυθόρμητον ένθουσιασμόν του ελληνικού κοινού για κάθε ελληνική κινηματογραφική προσπάθεια, όσο και για την εξέλιξι της κινηματογραφίας στην Ελλάδα.

ΗΡ. ΡΕΒΕΖΟΥΛΗΣ

ΘΕΑΜΑΤΑ

Εθνικόν Θέατρον «Ταρτούφος». Αλίκης. «Ο άρχισιδη- ρουργός». Απόλλων (Μουσ. κωμ.) Η τύχη της Μαρούλας. Αργυροπούλου «Σκίτσα της εποχής». Κοτεπούλη «Φου- σκοθαλασσιές». Κυβέλης 6 ή- μέρες Ιδιοκτήτης. Καπρίς «Αρλούμπες». Μεντιάλ «Χόρ- Χόρ Άγας». Παπαϊωάννου: «Γκρεμισμένη φωλιά». Θέα- τρον Τέχνης «Χαρούμενα νειάτα». Πάνθεον «Ο αγά- πητικός της Βοσκοπούλας».

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

(Από 1-7 Μαΐου 1944)

Όρφεύς: Έλισσάβη της Αό- στρίας. Πάλλας: «Η λίμνη των χυ- μαϊρών (γ έβδομάς) Ρέξ: Χειροκροτήματα. Τιτάνια: Ο σύζυγος εκπαι- δεύεται. Ίντεάλ: Έρωσ υπό μετακό- μισιν. Σινεάκ: Μορφωτικά και έπι- καιρα φιλμ Σίνε Νιούξ: Έπίκαιρα και μορφωτικά φιλμ. Άλάμπρα: Λευκό όνειρο. Γρανάδα: Η μαϊτρέσσα του φίλου μου.

Η ΕΟΡΤΗ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Την Κυριακήν 10/12 π.μ. θα δοθη εις το κινηματοθέα- τρον «Ρέξ» ή έτησια καλλιτε- χνική εορτή του Έθνικου Συν- δέσμου υπέρ των Νυκτερινών Σχολών του, εις τας όποιας φοιτούν μικροί βιοπαλαισταί. Θα μετάσχουν ή μικτή Ίόνιος χορωδία, ό κ. Γ. Μπούρος των Δελφικών εορτών, ό ό- ποιος θα άπαγγείλη δραμα- ματικών ποιήμα του Άγ. Σι- κελιανού, ό πιανίστα κ. Κ. Κυδωνιάτης και άλλοι καλλι- τέχναι. Της εργατικής έπιτρο- πής προεδρεύει ό κ. Ύπουργός της Παιδείας.

ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΗ ΜΑΝΤΡΑ

[Συνέχεια έκ της 1ης σελίδος] κάτι μερικά δωράκια που είχα ξεχάσει, αναγκάσθηκα να πω πάλι. «Δέ βαρυνέσαι! Κλε- τωνάκη!»—όπως προσαγορεύω πάντα τον έαυτό μου στις τα- ξειδέψεις 2α οικονομική στο βαπόρι! Δέν όνομάζεται 3η θέσις, που θα ήταν κακόχρον διά το αυτό σου και την αξιο- πρέπεια σου! Θάχης κοκκέτα, με το έπάνω σεντόνι του προ- κατόχου της που δέν τό μετα- χειρίσθηκε, δέν θα αναγκά- ζεσαι να φορής λαϊμοδέτη την άρα του φαγητού που να σε σφιγγη και, τό κάτω κά- τω, θα σοδ μέινουν ίσως και τίποτα ψιλά για την αποβί- βασί σου στον Πειραιά!».

Σημειώστε ότι αυτά συνέ- βαιναν τον καιρό άκόμη που τά βαπόρια δέ ζύγωναν στη προκυμαία και σμήνη βαρκά- ρηδων τά περιτριγύριζαν και σε φώναζαν με τό μικρό σου όνομα για να τους προτιμή- σης! Φαντασθήτε, τί χονδρά έπρεπε τότε να είναι τά ψιλά που είχες στην τσέπη σου, γ.ά να αποβιβασθής εις τον Πει- ραιά και να φθάσης αίσίως στην Άθήνα με τίς άποσκευές σου!—Και τώρα;... Έκλεισε μέν και αυτή ή παρένθεσις άλλα, ύποθέτω, θα έκλεισε και ό χώρος που μου προο- ρίζεται σε τουτό τό φύλλο, χωρίς να έρθω στο καθ' έαυ- τό θέμα μου, δηλαδή πώς τά κατάφερα να άνοίξω ή «Μάν- τρα» μου; Με τί λεφτά; Ξέ- ρω όμως ότι μ' άγαπάτε και μου τά συχώνρωτε όλα. Δέν πειράζει! Θά σάς τό πω στο άλλο φύλλο. Έχομε καιρό! Τί διάβολο; δέν πεθάνω! Κι' άς βγήκε έσχάτως ή φήμη- ότι την ίδια μέρα που πέθανε ό τελευταίος γνωστός τύπος παλαιού Άθηναίου θεατρο- φίλου, άπεδήμησε και ό

ΑΤΤΙΚ

ΠΡΩΤΟΣ ΠΡΟΖΑΣ

ΕΡΑΣΤΗΣ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ

Στό Θέατρο ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

Φρέσκια, πικάντικη και χαριτω- μένη ή κομεντί του Ζάκ Ντεβάλ που με τον τίτλο «Εραστής από χαρτόνι» άνέθεσε ή κ. Κατερίνα στη Βρεττανία. Άπογοητευμένη από τό γάμο της με τον Τόνη, έναν άστατο γυ- ναϊκοκατακτητή ή Σιμόνη γυρεύει να πνίξη τον έρωτα, πού εξακο- λουθεϊ να την καίη γι' αυτόν, στα ταξείδια και τά καζίνια. Σ' ένα τέ- τοιο την γνωρίζει και την έρω- τεύεται ό νεαρός Άντρέας, ένα έ- λαφρόμυαλο και φτωχό παιδί, που παίζει μαζί της στα χαρτιά και χάνει τόσα όσα δέν έχει ούτε θε- χει ποτέ να πληρώσει.

Ο άστατος σύζυγος φτάνει στο μεταξύ και για να γλυτώση τον ίδιο τον έαυτό της ή Σιμόνη από τίς συνέπειες του άδοστού έρωτά της γι' αυτόν καμάνεται την έρω- τευμένη με τον Άντρέα, που τον προσλαμβάνει για γραμματικά με την ειδική έντολή να φρουρή τά

αισθήματά της για τον άντρα της με πληρωμή την άπόδωση του «χρέους της τιμής» που της όφεί- λει. Κι' ό έραστής αυτός «από χαρτόνι» μέσα σε χίλιες χαριτω- μένες σκηνές, γραμμένες με λεπτό πνεύμα, άποδεικνύεται εύσυνείδη- τος έκτελεστής των καθήκόντων του και... θασιλικώτερος του βασι- λέως όχι μόνο διόχνει τό σύζυγο και γιανρεύει την άδραπέυτα έρω- τευμένη γυναίκα του, αλλά και την κατακτά.

Άν έξαιρέσει κανείς κάτι σκη- νές που φαρσοποιούν τό έργο του (όπως ή σκηνή της άπίθανης άυ- τοκτονίας του Άντρέα για την ό- ποία ό θεατής δέν μαθαίνει, πώς ό νέος δέν έγινε κομμάτια πέφτον- τας από δέκα πέντε μέτρα ύψος) ό Ντεβάλ μάς χάρισε γέλιο και κέφι με καθαρώς τεχνικά μέσα.

Άλλά τό κέφι και τό γέλιο ήτανε όδρο και των έρμηνευ- τών.

Η ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΕΞΗ ΠΡΩΤΕΣ

Κριτικό Σημείωμα του κ. Β. ΣΑΜΠΑ

Οι θεατρόφιλοι—όσοι μπορούν να είναι και οθιαστικά τέτοιοι, φυσικά—έπισημύριζαν αυτές τίς μέρες. Έξη «πρώτες» μέσα σε λί- γες μέρες δέν εινε πράγμα συνη- θισμένο και για τον τόπο άκόμη της προχειρολογίας και της εύκο- λης δουλειάς, όπως εινε ό δικός μας—και τί ποιητικά! Δια αρε- δόν τά είδη του θεατρικού λόγου... ειχαν τον λόγο στις «αθηναϊκές σκηνές και με πολλή πειστικότητα μάάλιστα, άν κρίνει κανείς τίς εισοπράξεις των περισσότερων θεά- τρων που άνέβασαν νέα έργα. Δυ- στυχώς ό χώρος δέν μου έπιτρέ- πει να άσχοληθώ με τό καθένα από αυτά τά έξη έργα. Θα περιο- ρισθώ σήμερα σε τρία από τά σπουδαιότερα από άπόψεως άπη χήσεως.

Ο κ. Ψαθάς εινε άναμφισβήτη- το σατυρικό ταλέντο και ό κ. Άρ- γυροπούλος άναμφισβήτητος έπι- σης όποικριτική ιδιοφυία. Όταν και οι δύο διαθέτουν ίση ποιότη- τα κερταύ, ό πρώτος όταν γράφη και ό δεύτερος όταν παίζη, τό θέμα δέν μπορεί παρά να είναι καλό—ίσως και κάτι περισσέε- ρο. Τά «Σκίτσα της εποχής» εινε γραμμένα με πολύ κέφι και άνα- δάσθησαν με μεγάλη φροντίδα, με την συνειθισμένη καλλιτέρα εύ- συνείδησία του κ. Αργυροπούλου. Τά τρία άπ' αυτά εινε ήδη γνωστά στο άθηναϊκό κοινό από άλλες πα- ραστάσεις, αλλά και αυτά με εύ- χαριστήση τά ξαναβλέπει κανείς.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΕΑ Κριτικό σημείωμα του κ. Κ. Χαράλαμπίδη

Μέσα σ' όλη τη μουσική δη- μιουργία του Σπύρου Σαμάρα, ξεχωριστή δόλοτα θέση παίρνει ή «Ρέα». Τό μελόδραμα τουτό άνήκει μεταξύ των έργων της δεύ- τερης και τελειότερης έποχής του συνθέτη, που έχοντας κατα- σταλάξει πιά σε συμπεράσματα γύρω από τίς τεχνολογικές και τίς νεώτερες άντιλήψεις περϊ ή- χητικότητας, πραγματώνει πιά έξάκθαρα τίς μουσικές πεποιθή- σεις του, μέσα σε «έκαστο πολυ- φωνικών και όργανιστικών συν- δασμών, όδηγημένον μέσα από τους λαβύρινθους των δραματι- κών μεταπτώσεων λεπτομερειών, για να τονώσει με την έπιδείξια ήχητική μεταχείριση τό τραγικό στοιχείο της ύπόθεσης. Στη «Ρέα» συνδιάζει τον μεσογειακό Λυρι- σμό, με τό μουσικό άλχημισμό του Βορρά. Είναι ένα έργο που δύσκολα μπορεί κανείς να τό κα- τάξει σε μία ώριμμένη σχολή. Μεσογειακός βασικά τύπος ό Σα- μάρας, συναρπάζεται από τό με- λωδικό Ίδεαλισμό της Ίταλικής σχολής, μετουσιώνοντας όλο τό λεπτό συναισθηματικό του στα άνάλαφα φερούγισμα του Ί- ταλικού πρωτύπου, χωρίς με τού- το ν' άδιαφορή τό ογκολιθικό κράτος της Βαγνερικής τεχνο

Τό μόνο που θα μπορούσε να τους καταλογίσει κανείς ως μειονέτη- μα εινε μία κάποτε βιασύνη που χαρακτηρίζει μερικά, από την «κεκτιμένη» κι' αυτό, άπαγγελ- ματική ταχύτητα με την όποία εινε όλοπρεπής ή άπόδωξη ή άπόδωξη Ψαθάς. Οι τρελλοί του όμως εινε άληθινό σατυρικό διαμαντάκι.

Με τό άνέβασμα της «Βοσκο- πούλας» από τον θίασον του «Παν- θεού» και της «Τύχης της Μα- ρούλας» από τον θίασο «Μουσικής Κωμωδίας» έγινε αυτές τίς μέρες τό καλλίτερο μνημόσυνο στον πα- τέρα του δραματικού ειδύλλιου Δ. Κόρμηλα. Ήθοποιό πρώτης γραμ- μής, στελέχη άλλοις πολύτιμα της Έθνικής μας Σκηνής, ζωντά νεψαν χάρις και σε μία εύσυνεί- δητη διδασκαλία άλλου διαλεχτού στελέχους του Έθνικου, τό άθά- νατο ειδύλλιο σκορπίζοντας λίγη μωροδιά από θυμάρι και φέρον- τας έναν μακρυνό άντίπλασ άπ' τη φλογέρα του θεού Πάνα μέσα στη κατάκλιση σήμερα και σκοτα- νή σαν τίς αθούσες των θεάτρων μας, ψυχή μας. Μόνο που μαζί με τό θυμάρι μάς έρχόνταν από τη σκηνή και πολλή μωροδιά καινούρ- γιάς άπ' τίς λαμπρές και άστα- λάκωτες βουκολικές στολές των ήρώων και ήρωίδων. Τό στοιχείο αυτό μπορεί να ενίσχυε τό ρωμα- ντισμό που κυριαρχεί πέρα για πέρα στο έργο, δέν έδινε όμως και την λίγη πραγματικότητα που ζητά

Η έκλεκτή «κομεντιέν», ντυμέ νη με τό γνωστό της γούστο και πλαισιωμένη από τους κ.κ. Χόρν και Χριστογιαννόπουλον ζωντάνεψε τη Σιμόνη άπαράμιλλα, προσθέτον- τας με άκόμη έπιτυχία στην τό- σο εύτυχη της σταδιοδρομία.

Ο κ. Χόρν, άν και με κάπως ό περβολική χρήση έξωτερικών μέ- σων, έδωσε όλοζώντανο τον τύπο του άποδειχοντας άλλη μία φορά τό πολύπλευρο ταλέντο του.

Ο σύζυγος έρθηκε στο πρόσωπο του κ. Χριστογιαννοπούλου τον κομφοτάτο και μοναδικό έρμηνευ- τη. Βλέποντας ύστερα από αρκετό καιρό τον καλλιτέχνη αυτόν έχου- με την εύτυχία να διαπιστώσουμε τη θετικότητα του ταλέντου του, που εύνοείται από την καλή του άμφισβη και τά φυσικά του προ- σόντα.

Για την δεσποινίδα Λούτζα Προ- δηματά έπαινοι υπάρχουν έπίσης. Ίποκριθηκε με όρθότητα την Άλ- μπίνα και κινήθηκε με άνωση μέσα στα καλοδωλμένα σκηνικά του κ. Γ. Μολφέση που συναγωνίσθησαν μ' έπιτυχία τό μπάρ του καζίνου της α' πρόξης που φιλοτέχνησε ό κ. Σ. Όρφανίδης Θεατρικός

από τό θέατρο ό σημερινός προ- γειωμένος θεατής. Π.χ. θα θέλαμε τόυς τσαλιγκάδες πιά πειστικούς, λιγάκι πιά λεπρούς και τσαλακω- μένους στην άρχή. Θα μπορούσαν να φανούν πιά καινούργιοι πιά ά- φογοι άργότερα, στο γάμο. Τό Γ- διο τάχα να πουν και για τά ά- ραιότατα κατά τά άλλα σκηνικά του κ. Μ. Άγγελοπούλου. Κάποια «παλινωσύνη» και στα χρώματά τους θα βοηθούσε πολύ στην δη- μιουργία μιας ρεαλιστικότερης άτμοσφαιρας. Άλλά θα πής, τό θέατρο εινε πάντα θέατρο. Από άπόψεως ήθοποιας δέν μπορεί ποτέ να πη κανείς ούτε για μία Μανωλίδου—άφθασις σε χάρι «έν- ζανό»—ότι έπαιξε άσχημά, ούτε για έναν Παπά ότι δέν ήπηρεξε έ- νας πραγματικός τελέντης (έτσι και του σκλονιού, όπως τον θέ- λησε ένας συνάδελφος) ούτε για έναν Άνδραμλή ότι δέν απέδωκε με ψυχικότητα και ζωντάνια τό ρόλο του. Δέν θα μπορούσα να πω όμως τό ίδιο και για τον μεγάλο μας Βαάκη. Όχι ότι δέν έπαιξε περίφημα. Ότι παίζη ό Βαάκης εινε σχεδόν τό τέλος. Άλλά ρά- λοι σαν τους Πανηγυριστακούς και τους Κώσταδες εινε πολύ μικρό για τό άνάστημά του' τού πάνε τόσο όσο τό σακκάκι ενός νάνου σ' ένα γίγαντα.

Για την «Τύχη της Μαρούλας» θα είχα να πω πώς απέδθη και αυτή με πολλή εύσυνείδησια και φροντίδα από τό συγκρότημα της Μουσικής Κωμωδίας. Και οι δύο θίασοι εινε άξιοι των συγχαρη- τήριων μας—της εύγνωμοσύνης μας θα λέγαμε, για την λίγη δρο- σιά που μάς έφεραν από τά όμορ- φα περασμένα.

ΒΑΣΟΣ ΣΑΜΠΑΣ

Η χρουστάληνη φωνή της με όλοδίαφανους φωνητικούς άκρο- βατισμούς άναρχιούσας τά τονί- κά της ύψη, με άκρίβεια και μου- σική ακρίβεια ύπέροχη. Ο κ. Γιάννης όποικριτικά έκράτησε έπάξια τό ρόλο του Λυσία. Μόνο σε μερικά σημεία τό τραγούδι του ήταν κά- πως τραχύ. Ο κ. Μουλās ήταν άσως πάντα ό μετρημένος και ό άπόλυτα άκριβής καλλιτέχνης. Ο κ. Σπράλλης νομίζουμε πως παρ- ενόηση την ψυχολογική ιδιοσυ- στασία του Γονάχου. Δέν εινε Μεφιστοφελής, άλλ' ούτε και Με- φιστοφέλιος. Είναι ό υπερόπτης Πατρίκιος που άγαπά και ποθει- τό κορμί της ίδιας γυναίκας. Αυτά άρκούν να τον πείσουν πως ή άναπόκριση εινε βέβαιη. Η άπρόοπτη διαπίστωση πως περι- φρονείται τόσο κοινά για κάποιον άλλον, τον συνταράσσει, τον «σο- κόραει» και ή έξηλοφθόγεια του ύ- ποβάλεϊ τη δολερότητα. Δέν ει- νε Ίάγος, εινε άνθρωπος που μπορεί έπειδή άγαπά. Η κ. Ζω- γράφου, και ό κ. Καλαϊτζάκης ήσαν ίκανοποιητικοί. Γενικά πα- ρετηρήθη μεγάλη έλλειψη καλής προφορας άπ' όλους τους έκτελε- στές. Οι σκηνογραφίες του κ. Ζω- γράφου δέν άνταποκρίνονται με την άλήθεια των ρυθμών της Γενοβέζικης άρχιτεκτονικής ιδι- ορρυθμίας. Οι κίονες και ή διά- ταξη των κλιμάκων, θυμίζει Άσ

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΤΙΧ' Ι

“ΝΥΧΤΕΡΙΝΟΣ ΔΙΑΒΑΤΗΣ” ΣΤΥΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διαβάζοντας τά ποιήματα του κ. Σπ. Παναγιωτοπούλου («Ο νυκτερινός διαβάτης») γιόμισε ή ψυχή μου από ά- γάπη και νοσταλγία, και μευ γίνεται άβάσταχτος ό πεθος να πω δυό λόγια για τό βί- σο καλογραμμένο αυτό τό βί- βλιε.

Δέν σκέπτομαι να κάμω κριτική ούτε για τους στί- χους ούτε για λαξεμένες φρά- σεις: με την ποίηση δέν κα- τακιάσθηκα ποτέ μου. Έχω όμως ξαναπέι, κάπου άλλου πώς ποιητή έννοώ εκείνον που έχει παρατήρησι κι' έμπνευ- σι, εκείνον που του δόθηκαν αιτίες προπάντων ψυχικές να τίς έκφραση και τίς εκ- φράζει με τό τραγούδι.

Και ό Σπ. Παναγιωτόπου- λος εινε άραγιδιστής που από την ξεχωριστή του έσω- τερικότητα, μάς τραγουδά γλυκά, άπλοποιημένα στην άγάπη και κάποιες παλές θύμησες. Κι άλλοτε πάλι σαν θέλει να ζωγραφίση ένα φθι- νόπαρο μίαν άνοιξι μυριαν- διομένη, ένα δειλί, μίαν σύ- γη «ατράφτου χίλιου ήλιου» όπως λέει ό ίδιος στη «Χυ- νοπορινή ραφωδία».

Τά τραγούδια του Σπ. Πα- ναγιωτοπούλου εινε άπαλ- λαγμένα όλοτελα από κάθε ξένο στέλιδι. Με τουτό θέλω να πω πως φωναχτά ξεχωρί- ζουν άνάμεσα σε άλλες ποιη- τικές συλλογές που έτυχαν να πέσουν στα χέρια μου και που μευ θύμιαν πολλά δια- βάσματα σε ξένες γλώσσες.

Τό ξεχωρο σημάδι στα τρα- γούδια του Σπ. Παναγιωτο- πούλου εινε ή γιομάτη κα- λωσύνη άπλότητα και μευ φανίεται πως εινε ή πιά κα- λή με και ή πιά δύσκολη μορφή της τέχνης.

Για τ' «Αργίτικα του» δέν λέω τίποτα: με μεθαίς ή με- σοβολία της μέντας που ά- ναδούει από τίς σελίδες αυ- τές. Περιορίζομαι να πω με- νος πως σ' «Αργίτικο γλέν- τι» άν άπαγγείλει κανείς σε- μιά συντροφιά, χωρίς τρα- γούδια και βιολιά, τό γλέντι πάλι θα φουντώσει.

ΛΙΑΝ ΠΡΙΟΝΙΣΤΗ

Η τιμητική της κ. Μαίρης Τσαμαδοῦ στο θέα-τρο Αργυροπούλου

Την 4ην Άπριλίου έδόθη εις τό θέατρον Αργυροπούλου ή τιμητική της κ. Μαίρης Τσα- μαδοῦ καλλιτέχνης της δραματικής άπαγγελίας με τον «Αγαπητικό της Βοσκο- πούλας». Πρό της ένάρξεως ή καλλιτέχνις με την άπαγ- γελία ένός ποιήματος έδι- κείωσε πλήρως την φήμη της διότι με την άπαράμιλλον τέχνην της έζωντάνεψε όλα τά δραματικά μέρη του ποιή- ματος και έδωκε τόσον έν- τονον χρωματισμόν εις τάς εικόνας ώστε κυριολεκτικώς ήχηματώσε τό κοινόν που είχε πλημμυρίσει τό θέατρο. Τό έργο απέδθη πολύ καλώς και έσημείωσαν έπιτυχίαν έκ- τος της κ. Τσαμαδοῦ ή κ. Ε. Παπαγιαννοπούλου, ό κ. Ζά- χος Θάνος και οι λοιποί έκ- τελεσταί.

συριακές και Βαβυλώνιες έπιδρά- σεις. Σκηνοθετικά ή παράσταση ήταν πολύ άπλά φροντισμένη. Έτσι μπορεί να δικαιώση ό κα- θένας τά σκηνοθετικά άφυχολό- γητα που όσο ύπερσυμβατισμό να έχη τό μελόδραμα εινε άδό- νατον να δικαιολογηθών. Τό σκηνικό ειδικώτερα της 3ης πρό- ξεως που ήταν αλόλογος άρχον- τόσπιτου είχε σαν φυσικό έπακό- λουθο την άδικαιολόγητη δράση όλων των προσώπων. Η μη συμ- μετοχή της χορωδίας στη σκη- σθηματική δράση του έργου, κλο- νίει αίσθητά τη δραματολογική εξέλιξη του μύθου. Είναι κάτι που πρέπει να διορθωθή μαζί με τίς μικροανουχίες των δεσποινί- δων. Ο κ. Εύαγγελάτος ό εύσυ- νείδης αυτός καλλιτέχνης ώδή- γησε την παράσταση με μία πε- ριλαμβάνη μουσική σθεναρότητα που άνεπιφύλακτα συνετέλεσε ά- κρογοναία στην εύπρόσπονη μου- σική και σκηνική διεξαγωγή του έργου.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Υπό της κ. ΕΛΛΗΣ ΖΟΥΡΟΥΔΗ Καθηγήτριας Έθνικού Ωδείου και χορογράφου του Έλληνικού Μελοδράματος.

Λ' Πρό καιρού με παρεκάλεσαν να γράψω ένα άρθρο στο «Καλλιτεχνικό κόσμο» και ο μολογώ πως σκέφθηκα πολύ για το θέμα που θάπρεπε να διαλέξω και άναπτύξω, γιατί ο χώρος δεν μου επέτρεπε άσφαλώς να επεκταθώ. Χρειάστηκε αρκετό καιρό για να κάμω την έκλογή μου.

Για λίγο σκέφθηκα τις χορεύτριές μας. Ρωτώντας τον εαυτόν μου: «Τί συμβαίνει με τις περισσότερες απ' αυτές;» Και άμεσως βρήκα το θέμα μου: «Η ΤΕΧΝΙΚΗ».

Όλοι μας βέβαια ξέρουμε πως πρέπει να περάσει πολλός καιρός για να τελειοποιησούμε την τεχνική των ποδιών, ο' ατά προστίθεται και η κίνηση των χεριών, ή οποία για μένα είναι επίσης μεγάλη σπουδαιότητα, ενώ συνηθώς πάρα πολύ λίγη σημασία δίδεται στη σωστή θέση και κίνηση των.

Όταν κανένας παρακολουθήσει τα διάφορα Recital χορού—έκτός βέβαια από έλαχίστους εξαιρέσεις—και δη ένα «enchainement» πριν της πραγματικής του εκτέλεσης, θα καταλάβη άμέσως πόση λίγη προσοχή δίδουν στις κινήσεις των χεριών, στο σώμα και στο κεφάλι, ενώ στρέφουν όλοκληρη τη προσοχή των στις κινήσεις των ποδιών.

Είναι άναμφισβήτητο αξίωμα: αι κινήσεις των ποδιών να είναι τεχνικά και έκφραστικά. Η κυρία δε έντυπωση που πρέπει άπαραίτητα να δίδεται στους θεατές είναι ότι δλοι αι κινήσεις πρέπει να παρουσιάζουν ένα άρμονικόν σύνολον. Έάν αι χορεύτριαί μας προσέχουν τα βήματά τους και enchainement και συνταυτίζουν τις κινήσεις με την άρμονική και κατάλληλη χρήση των χεριών, κεφαλής και σώματος είμαι βέβαια ότι θα άνακαλύψουν ότι

θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τότε τα βήματά τους άπειρώς εύκολότερα και θα άποφεύγουν άσφάλματα τόσο αίσθητά. Τότε κάθε βηματισμός θα φεύγη εύκολότερα από τόν ένα στόν άλλο γιατί το βάρος του σώματος θα βρίσκεται πάντα στην κατάλληλη θέση και έτσι θα υποβοηθήση την κάθε κίνηση να ένωθι άπόλυτα με την έπομένη. Όταν ο συνδυασμός των κινήσεων κεφαλής, χεριών, σώματος και ποδιών είναι άπόλυτος από την συνεχή έξάσκηση, τότε η σκέψις είναι έλευθέρα να προηγηθι έλαφρώς της κινήσεως που θα εκτελεσθι.

Είς αυτό άπάνω θα δώσω μερικές συμβουλές:

Όταν μιά νέα χορεύτρια άρχιση την τέχνη του χορού, πρέπει να μάθη την άκριβη τοποθέτησιν κάθε θέσεως (position) ξεχωριστά, μέχρι του σημείου να κυριαρχη άπόλυτα σε όλες τις λεπτομέρειες των θέσεων ως ότου δε φθάση εις το σημείον αυτό η έργασία της θα είναι άποκλειστικά στατική. Η τέλεια τοποθέτησις κάθε position πρέπει να γίνη δευτέρα φύσις, ό πότεν η χορεύτρια προτου κάμει καμμίαν κίνηση ή άποπειραν εκτέλεσεως, διανοητικώς, πρέπει να έχη τελείαν την εικόνα και έτσι όχι μόνον θα γνωρίζη άκριβώς πως θα πρέπει να είναι η θέσις (position) αλλά και η εκτέλεσις της κινήσεως θα είναι τότε έπιτυχής. Αι άσκήσεις αυτές είναι πάντα ευχάριστοι εις τόν θεατήν και προκαλούν την καλύτεραν έντύπωσιν.

Όταν λοιπόν φθάσωμεν εις μιαν κατάστασιν όπου αι κινήσεις μας της position είναι τέλειες, τότε πρέπει να προσέξωμεν την μετάβασιν από μία κίνηση στην άλλη.

ΕΛΛΗ ΖΟΥΡΟΥΔΗ

ΟΙ ΑΓΑΠΗΜΕΝΕΣ ΤΗΣ ΟΘΟΝΗΣ



ΜΑΡΙΚΑ ΡΕΚ

«Μαρίκα Ρέκ» είναι το όνομα της χαριτωμένης και θελκτικής στάρ, που κυριαρχεί του Εύρωπαϊκού Κινηματογράφου και άποτελεί το «άνφάν-γκάτε» των φίλων της όθόνης. Η έκπληκτική αυτή εξέλιξις της κατά τα τελευταία δύο έτη, από άπλης χορεύτριας, όπως ένεφανίσθη στο πρώτο της φιλμ, «Τσαϊκόφσκυ» μέχρι της δυνατής έρμηνεύτριας, με άφαστη τέχνη των χαρακτήρων εις μιαν και την αυτήν ταινίαν «ΚΟΡΑ ΤΕΡΡΥ», δύο διάφορων τύπων κοριτσιών, δεν είναι καθόλου τυχαίο γεγονός. Κάθε άλλο. Άποτελεί την δικαίαν έπιβράβευσιν ενός μακροχρονίου καλλιτεχνικού έργου όμοιο του όποιου ίσως δεν υπάρχει στο σινεμά. Η μιρίτζα πρωταγωνίστρια της ΟΥΦΑ έφτασε στο σημερινό σημείο της εξέλιξεώς της, χάρις στις έπιμονες και συχνά άφάνταστα κοπιαστικές προσπάθειες στην άναζήτησιν του διαρκούς καινούργιου και πρωτότυπου.

Άλλωστε η μέχρι τούδε καλλιτεχνική της ζωή, δεν είναι τίποτε άλλο παρά η ίκανοποίησις των άπαιτήσεων του κοινού με νέες δημιουργίες. Σ' αυτό όφειλεται και η έπιτυχία της. Μικρούλα άκόμη μόλις 14 έτών, έχειροκροτήθη θερμά στο Παρίσι, ως χορεύτρια κλασσικών χορών. Δεν έμεινε εκεί. Στήν Αμερική που έπηγε, το άκρωσ αντίθετο. Έθριάμβευσε στα δημόσια θεάματα και κέντρα με τα άκροβατικά της και τους μοντέρνους της χορούς. Στήν Εύρώπη όταν γύρισε την τράβηξε το θέατρο. Η τέχνη της ήθοποιίας της καθώς και το μπρίο της στο παλκοσένικο, την κατέστησαν δημοφιλή και περιζήτητη από τούς θεατάς της Κεντρικής Εύρώπης και κατόπιν της Γερμανίας.

Άπό θρίαμβο σε θρίαμβο έβάδισε. Με τόν Κινηματογράφο της έδόθη ευκαιρία να ίκανοποιήση το πάθος που έχει για την δημιουργία του καινούργιου και του πρωτότυπου. Για το τελευταίο της χρωματιστό φιλμ-ρεβύ «Η γυναίκα των ονείρων μου» που θα προβληθι και εδώ, οι ειδικοί έκφράζονται με τα ένθουσιωδέστερα λόγια και δεν άποκρύπτουν ότι άποτελεί το άκρον άωτον της άποδόσεως της Οι τελευταίες σκηνές του έργου είναι πραγματικά όνειρικές με τις πολύχρωμες και άρμονικές άμφιέσεις των ήθοποιών. Η σκηνοθεσία της μεγαλειώδους αυτής ρεβύ, όφειλεται εις τόν άνδρα της Μαρίκα Ρέκ, Γκεόργκ Γιάκομπ.

ΝΑΠ. ΜΙΡΑΜΠΙΤΑΣ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΦΙΛΜ

—Το νέον έργον του περιφήμου σκηνοθέτου, Γκέζα φόν Μπάλαβαρ «Σράμμελ» ο τίτλος του όποιου άναφέρεται εις τας περιφήμους όρχήστρας βιεννέζικης μουσικής, οι όποιες πρό του παγκοσμίου πολέμου κυριαρχούσαν εις την Αυστριακήν πρωτεύουσαν και τις όποιες οι άδελφοί Σράμμελ έλανάρισαν. Την ζωήν αυτών των δύο μουσικών μαζί με το μεγαλειό και την εθυμία και ξενοιασιά της Βιέννης του 1910, παρουσιάζει σε έκτάκτου μεγαλείου εικόνες η ταινία της Βήν—Φίλμ εις την όποιαν πρωταγωνιστούν η Μάρτε Χάρρελ, ο βιεννέζος Μωρίς Σεβαλλιέ, Πάουλ Χερμπικέρ, ο κομικός Χάνς Μότσερ και ο γόνος Χάνς Χόλτ (Μότσαρτ, εις την ταινία «Όταν οι θεοί άγαπούν»).

ΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΙΛΜ

“ΤΟ ΔΡΟΜΑΚΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ,”

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ Κ. ΑΛΕΚΟΥ ΜΑΛΗ

Έστρα από την πρωτοφανή έπιτυχία της «Φωνής της Καρδιάς» της έξαιρετικής αυτής δημιουργίας του Δημ. Ίωαννοπούλου, η όποια πραγματικά έσημείωσε σταθμό στην εξέλιξη της έλληνικής κινηματογραφίας, η Μέγα—Φίλμ μας παρουσιάζει την παρελθούσα έδομάδα στο «Ρέξ» και τόν «Θρησά» την πρώτη δημιουργία της, το «Δρομάκι του Παραδείσου».

Η νέα όμως αυτή έλληνική ταινία η όποια τόσο διεφημίσθη ως η μόνη άρτια και τιμώσα την έλληνικήν παραγωγή ήταν στην πραγματικότητα ένα κινηματογραφικό έξάμλωμα, μιá πρωτοφανή έπιτυχία από άπόψεως τέχνης και άποψη καλλιτεχνικής έργασίας.

Δεν έχουμε πρόθεση να κάνουμε κριτική επί της νέας αυτής έλληνικής ταινίας με συντελεστή την γνωστή «ρεμαλική γκρίνια» όδτε παραθεωμάστω πως έπειδή η ταινία αυτή ήταν έλληνική δεν μπορούσε να ήταν και άρτια. Τούναντιον μάλιστα, πιστεύουμε ότι η έλληνική κινηματογραφία είναι σε θέση να παρέχη έξιόλογα έργα για τα όποια θα μπορούμε με έθνική έπερηφάνεια να μιλάμε όταν μάλιστα διαθέτει αξιόλογους σκηνοθέτες και κατηγορημένους τεχνικούς. Γιαυτό άκριβώς νομίζουμε ότι δεν πρέπει να γίνουμε συνόχοι, και άσιαστικά υπεύθυνοι της έπιτυχίας των έλληνικών φιλμ, άποσιωπόντας τα πραγματικά γεγονότα τα όποια ώδήγησαν και το «Δρομάκι του Παραδείσου» εις την πρωτοφανή αυτή έπιτυχία.

Τά κυριότερα στοιχεία τα όποια προϋποθέτουν την έπιτυχία στο γύρισμα ενός φιλμ είναι τα τεχνικά μέσα, ή σκηνοθεσία, το σενάριο, ή ήθοποιία. Δυστυχώς όμως αυτά έλειπαν τελείως από το «Δρομάκι του Παραδείσου». Και πρώτα—πρώτα τα φωνοληπτικά μηχανήματα της Μέγα—Φίλμ τα όποια είναι άντιγραφή από μοντέλο 1931 της R.G.A., Ιταλικής κατασκευής είναι με άπο μηχανικής άπόψεως καλά, από φωνητικής όμως άποδόσεως δεν αξίζουν τίποτα. Έστρα η πλήρης άπουσία του σκηνοθέτου. Δεν έχω την τιμήν να γνωρίζω προσωπικά τόν κ. Πιερλίτσι αλλά νομίζω ότι το μόνο φρόνιμο που έχει να κάνει είναι να αλλάξει επάγγελμα (αν έχη έννοια) να άκούα την έντύπωσιν ότι μπορεί να είναι σκηνοθέτης) η τουλάχιστον να μς άπαλάξη από την παρουσία του από τα έλληνικά φιλμ από τα όποια έχουμε πολύ μεγαλύτερες άπαιτήσεις από ότι νομίζε ο «σκηνοθέτης» κ. Πιερλίτσι όποτιμόντας τόσο την νοημοσύνη και την άντίληψη του έλληνικού κοινού. Έκτός όμως της άβυσσικής σκηνοθεσίας και του άκόμα χειρότερου ντεκουπάς που ήταν από τούς σπουδαιότερους παράγοντας της κακής έμφανίσεως του φιλμ κακοποιήθηκε και άλειώθηκε έντελώς το σενάριο του κ. Αλέκου Διδωρική που εις όλα τα στοιχεία ενός πολύ καλού έργου.

Όσο για το παίξιμο των ήθοποιών νομίζω ότι θα έπρεπε να έπαναλάβω κάτι που πολλές φορές όπισθήριζα και στο παρελθόν: Το παίξιμο στον κινηματογράφο δεν έχει ούθεμία σχέση με το θεατρικό παίξιμο. Οι θεατρικές κινήσεις που με τόση υπέρεια μεταχειρίζονται οι πρωταγωνισται στο «Δρομάκι του Παραδείσου» δεν θα καθάρθωη ή άποβληθώη αν δεν υπάρχει η προηγουμένη μιá φοίτηση για ένα ώρισμένο χρονικό διάστημα μέσα σε μιá κινηματογραφική σχολή. Στο παρελθόν εις κάποιά προσπάθεια με αρκετά καλά άποτελέσματα για την έπαρξη ειδικής κινηματογραφικής σχολής ο άκούρατος έργάτης του κινηματογράφου κ. Γεώργιος Βεντούρης ή όποια όμως έσταμάτησε λόγω του πολέμου. Νομίζω ότι τώρα έπιβάλλεται να έναγαίνη η προσπάθεια αυτή γιατί αν υπήρχε κινηματογραφική σχολή, και αν ο κ. Δημ. Μυράτ—που είναι όμολογούμενος ένας μεγάλος και δυναμικός καλλιτέχνης, εις πάρη μερικά μαθήματα ο' αυτάς θα μς παρουσιάζεταν περισσότερο κινηματογραφικός και δίχως το τόσο έντονο θεατρικό στυλ—και τις θεατρικές κινήσεις τις όποιες μς παρουσιάζει στο «Δρομάκι του Παραδείσου» χωρίς εν τούτοις το παίξιμο του να είναι έντελώς κακό. Τέ ίδιο όμως μν θα μπορούσα να πω και για την πρωταγωνίστρια την διδα Ριρή Δικαιοβλία. Πολύ συμ-

παθής τύπος, άπέχει όμως του να είναι η «άποκάλυψη» του Έλληνικού κινηματογράφου. Της λείπει έντελώς το δραματικό στοιχείο, πριν δε έναπαίξει θα έπρεπε να μορφωθι κινηματογραφικά μιá και δε παρουσιάζει το έμφυτο ταλέντο που εις η πρωταγωνίστρια της «Φωνής της Καρδιάς» εις Κ. Πάνου. Ο τενόρος κ. Όδ. Καζής στάθηκε αρκετά καλά και σαν τραγουδιστής και σαν πρωτόπαιρος ήθοποιός. Όσο για τούς άλλους ήθοποιούς Έλένη Χαλκούση, Χρ. Εύθυμιου Θάλεια Κουρή—έξαιρετικά χαριτωμένη—Άντ. Γιαννίδη και δλοι οι στήθηκαν κι' αυτοί σχετικά άντικινηματογραφικοί έκαναν ότι μπορούσαν μαζί με τούς πρωταγωνιστάς για τόν άριωτέρω έμφάνισιν της ταινίας και είμαι βέβαιος ότι αν υπήρχε σκηνοθέτης, δλοι οι ήθοποιοι θα ήταν με τις φιλέτιμες προσπάθειες που κατέβαλαν, άπειρώς καλύτεροι.

Για τή μουσική δεν έχω τίποτα άλλο να πω παρά ότι ο κ. Βιτάλης έπρεπε να ασβασθι το όνομά του και να μς παρουσιάζη κάτι καλύτερο από το κατασκευασμα της κακιάς ώρας που μς προσέφερε.

Τελειώνοντας πρέπει να πούμε και δυό λόγια στον κ. Μεγαλοκοινό. Άλλη φορά αν θέλει να παρουσιάζη Έλληνικό φιλμ (που δεν έχει καμμίá σχέση με το Φωτορεπορτάζ), να έχη όπ' όψει του ότι υπάρχουν ειδικοί για κάθε δουλειά, και ότι δεν άρκει κανείς να λέη ότι είναι διευθυντής της παραγωγής αλλά και να είναι εις θέσιν να διευθύνη την παραγωγή. Γιατί η εθόνη της πλήρους άπουσίας στο «Δρομάκι του Παραδείσου» άνήκει εις τόν κ. Μεγαλοκοινό. Όδτε κάνουμ περιόματα κινηματογραφικής παραγωγής έποτιμόντας τόσο την νοημοσύνη του Έλληνικού κοινού και άποβλέποντας μόνο και μόνο εις την εθόλην άπόκτησιν μερικών έκατομμυρίων η διασκοτομμυρίων, διότι μ' αυτόν τόν τρόπο έμπούλουν την Έλληνική κινηματογραφία να όρθοποδήση και να άκολουθήση την άλλη καλλιτεχνική εξέλιξη της χώρας, και περιπαίζουμ το Αθηναϊκό κοινό, που με τόση προθυμία έπρεπε να όποστηρίξη την Έλληνικήν προσπάθεια, και πω βγαίνοντας από τόν κινηματογράφο άναρωγός. ΚΡΙΜΑ!

ΑΛΕΚΟΣ Κ. ΜΑΛΗΣ

ΠΩΣ ΓΛΕΝΤΑΕΙ Η ΑΘΗΝΑ

Θέλαμε λίγο να εσακάσουμε και έπισκεφθήκαμε το μοναδικό κοσμικό κέντρο της Αθήνας μας, το «Σε—Νού». Μπήκαμε και καθίσαμε να φάμε στο Μπαρ, γιατί η αίθουσα ήταν κατάμεστη από καλό και έκλεκτό κόσμο.

Με μιá ματιά έβλεπε κανείς πολλούς από τούς παληούς γλεντζέδες της Αθήνας, συγγραφείς του θεάτρου θεατρικούς έπιχειρηματίας και πλήθος έκλεκτους καλλιτέχνας. Ο γνωστός τραγουδιστής και κονφερασιέ του «Σε Νού» κ. Σώτος Σιδηρόπουλος παρουσιάζει τη μικρούλα Ρούλα, το «παίδι θαύμα» δε μιá ρούμπα και κατόπιν τη γυναίκα του πόθου διδα Ρούλα της όποιας η προκλητικές κινήσεις του σώματος σ' ένα σκανδαλιστικό χορό άνατολτικό, άνοίγουν... την όρεξη πολλών καλοφαγάδων.

Μετά αναγγέλεται η χαριτωμένη δνίς Διάνα σ' έναν ώραιότατο πολωνέζικο χορό που εκτελείται με μπρίο και κέφι και άκολουθεί η μελαγχολική όμορφιά του «Σε—Νού» δνίς Τούλα που εκτελεί άριστοτεχνικά ένα έθαυμάσιο τοιγυγάνικο χορό που έχει άφάνταστο «σουζέ». Έν συνεχεία ένα έξαιρετο μοντέρνο βάλς χορεύεται από τνυτέττο Μροχόπουλος και η αίθρητα Φερνάντα που καταχειροκροτείται.

Μετά το χορευτικό ποτ-πουρι των ώραιων άδελφών Ντορέ ο κ. Σιδηρόπουλος παρουσιάζει την έξαιρετική νέα ντιζέ δ/δα Ντάλια που έχει βαφτίσει ο Αττικ στην ώραιότατη ρωμανία του Καπνίστη «Σε νουσταλγώ...» και μετά στο «Χωρίς έόένα δεν μπορώ να ζήσω» του κ. Φραντζεσκάκη.

Η. Ρ.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΠΡΟΣΤΙΘΕΙΑ

Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΝΕΩΝ

Να ένας δραματισμός που έγινε άλήθεια, ένα ιδανικό που έγινε πραγματικότητα. Είς τ' άτομικά μου σημείωματα του 1941 ποθοόσα την ύπαρξη μιás όρχήστρας άποκλειστικά δια τούς νέους, όπου αυτοί να διδάσκονται και κατάρτιζονται ταυτόχρονα οι μν ως εκτελεσται, οι δε ως διευθυνται όρχήστρας εις έργα έένα η ίδια, αν είναι και συνθέται. Αυτό το έπραγματοποίησαν τώρα δύο αξιόπεινοι νέοι, σπουδασται των άνωτέρων θεωρητικών Ωδείου της Πρωτεύουσας, και εις αυτήν έτρεξαν πρόθυμοι όλοι οι τελειόφοιτοι ή άπόφοιτοι όλων των Ωδείων. Η διδασκαλία θα γίνεται άπο τούς καλύτερους διδασκάλους του τόπου και θα είναι ώρεά, θα δοθούν δε έν καιρώ και συναυλία. Είς την όρχήστραν αυτήν θα ετοιμαζώνται τα στελέχη που θα χρησιμοποιηθώη μίαν ή μέραν ως άντικαταστάται των παλαιών της Μεγάλης Συμφωνικής Όρχήστρας. Η Συμφωνική Όρχήστρα Νέων (Σ. Ο. Ν.) είναι άνεξάρτητος από κάθε Ωδειακόν οργανισμόν, και με άνώτερον προορισμόν, έξω από άντιλήξιας, πάθη και φιλοπονωεία. Έως τώρα δια ν' άναδειχθι κανείς ως διευθυντής όρχήστρας, έπρεπε συνήθως, να έχη την προσωπική όποστήριξη ενός διευθυντού Ωδείου ή μάέστρου ή σημαίνοντος προσώπου, έστο και παρ' άξιαν, δυστυχώς πικρές άλήθειες! Έδώ όμως δεν θα συμβαίνει αυτό. Όποιοι είναι άξιοι θα τώ δείξη απ' εθθείας. Έκ των σπουδαστών των Ωδείων των προσελθόντων, γίνεται έξέτασις προς έξακριβωσιν της ίκανότητος των και των γνώσεών των, ως εκτελεστών, Έγινε πλέον κάτι που έπρεπε και που έλειπε τόσα χρό-

νια δια την άνάδειξη και προστασία των νέων καλλιτεχνών και των νέων ταλέντων. Δεν θα πνίγουνται πλέον οι νέοι από το μονοπάλιον των παλαιών. Κάτω αι μικροφιλοδοξία και ό κομματισμός εις την τέχνην. Έγώ από μέρους μου, σαν άληθινός καλλιτέχνης, τούς σφίγω θερμά το χέρι, τούς συχαίρω όλοψύχως, και ευχόμαι το Κράτος, το Υπουργείον Παιδείας, οι καλλιτέχνηαι, οι νέοι, το κοινόν να όποστηρίξουν με άγνη ιδεολογία και ήθική όποχρέωσι την νεοϊδρυθείσα Συμφωνική Όρχήστρα Νέων (Σ. Ο. Ν.) και τούς αξίους Ιδρυτάς της που έργάζονται γι' αυτήν με κάθε άτομικό έγωτισμό κατά μέρος, προς τιμήν της καλλιτεχνικής ζωής της Ελλάδος. Και εις άνώτερα.

ΧΑΡ. ΧΑΛΙΚΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Τόν περασμένο Φεβρουάριο τρ. έ. εκτελέσθησαν οι γάμοι του διαλεχτού λογοτέχνη και συναδέλφου κ. Μ. Ζαχυνθινάκη, μετά της χαριτωμένης και γοητευτικής δίδος Άννας Κιτοβατούς. Ευχόμαι κάθε ευτυχία. Τ.Σ.

ΚΑΤΙΝΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Θύμα αφοκινητιστικού δυστυχίματος άπεβίωσεν την 25ην Απριλίου 1941 μιá από τις ευγενικώτερες μουσικογνομίες η Κατίνα Κωστοπούλου.

Η Διεύθυνσις του «Καλλι. Κόσμου» συνδεδεμένη στενά με τόν υιόν της Ίωάννην συλλυπείται αυτόν έγχαρδίως.

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΤΟ ΝΤΕΚΟΡ

Μία μελέτη του μεγάλου σκηνοθέτου ΦΑΪΤ ΧΑΡΛΑΝ
Μετάφρασις του κ. ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΙΝΕΑ

Β'

Ο καταρτισμός των ντεκόρ κούτων ήτο μηδαμινός, διά προσπάθειαν διακοσμητικήν ούτε λόγος. Κανένας ρυθμός (στυλ), μία τάσις μόνον πρὸς τὸν ρυθμὸν Ναπολέοντος Γ' φορτωμένον παρὰ τὴν ἀταξίαν με ἀκαλαίωθον πλοῦτον.

Κατόπιν μερικῶν ἀναζητήσεων συγχρόνου διακοσμητικῆς ἐφηρμοσμένης σὲ ἀληθινὰ ἐσωτερικά, μερικοὶ διακοσμηταὶ ἠθέλησαν νὰ κάνουν νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπ' αὐτὸ ὁ κινήματογράφος. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἴσως ἀκόμη θλιβερώτερον. Τὰ ὡσεὶδὴ παράθυρα, οἱ παραστάται με κιονόκρανα με γυρλάντες ρόδων, δοχεῖα ζωγραφισμένα περιέχοντα τρία ρόδα, μαξιλλάρια στολισμένα με ρόδα, ἐπιπλα με ἀνάγλυφα ρόδα ἦσαν μὴ μὸδα μανιῶδης. Ὑπῆρξεν ἡ ἐποχὴ τῶν ρόδων ρυθμοποιημένων (στυλιζέ). Εἶνε ἀνωφελεὲς νὰ ἀναφέρωμεν τὰς ἱστορικὰς ἀναπαραστάσεις τὰς γενομένας τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως δὲν ὑπῆρχον, ὅσον διὰ τὰ σφάλματα εἰς τὸν ρυθμὸν, ἦταν γελοῖα.

Ἐνα ντεκόρ κινήματογράφου, διὰ νὰ εἶνε ἐνα καλὸ ντεκόρ, πρέπει νὰ «παίζῃ». Κι' ἂν εἶνε ρεαλιστικόν, ἐξπρεσιονιστικόν, σύγχρονον ἢ ἀρχαῖον, πρέπει νὰ κρατῇ τὸ ρόλο του. Τὸ ντεκόρ πρέπει νὰ παρουσιάζῃ τὸ πρόσωπον πρὶν ἀκόμη ἐμφανισθῇ αὐτὸ, πρέπει νὰ δείχνῃ τὴν κοινωνικὴν του θέσιν, τὰς προτιμῆσεις του, τὰς συνηθείας του, τὸν τρόπον τῆς ζωῆς του, τὴν προσωπικότητά του. Τὸ ντεκόρ πρέπει νὰ εἶνε στενάτατα συνδεδεμένον μὴ τὴν δράσιν.

Ὁ ἔξοχος καὶ ἀειμνηστος φίλος μας Κανουόντο, μοῦ ἐξέθετε μίαν ἡμέραν, πὼς ἐπαύθει νὰ ἐνώσῃ στενῶς τὸ ντεκόρ καὶ τὴν δράσιν. Ἐπρό-

κειτο εἰς ἓνα φιλμ τοῦ ὁποῦ αὐτὸς εἶχε γράψῃ τὸ σενάριο νὰ παρουσιάσῃ μίαν γυναῖκα μονήρη, φρικτὰ ἐγκαταλειμμένην εἰς τὴν ζωὴν, περικυκλωμένην ἀπὸ κενὸν καὶ ἐρημίαν. Τὸ ντεκόρ μὴ μὸδα αἰθούσα, ἀπέραντος, συντεθειμένη ἀπὸ γραμμὰς καθέτους, ὕψηλās, ὁμοιομόρφους ἐπαναλαμβανόμενας ἀνευστολισμάτων· κανένα παράθυρον, καμία θύρα, κανὲν ἐπιπλὸν ἐν τῇ αἰθούσῃ, καὶ εἰς τὸ κέντρον τῶν αὐστηρῶν αὐτῶν παραλλήλων μίαν γυναῖκα νὰ προχωρῇ βραδέως. Οἱ ὑπότιτλοι καθίσταντο περιττοί, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἐποχοθετεῖ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ καθώριζε καλλίτερα ἀπὸ κάθε κείμενον. Τὸ ντεκόρ εἰς τὴν περιπτῶσιν πού σὰς ἀνέφερα ἦτο ἡ ἀντανάκλασις τῆς θλίψεως. Δύναται νὰ προκαλῇ διάφορα συναισθήματα.

Ἐκφράζει τὴν φαιδρότητα παραδείγματος χάριν. Ὁ Μπαλιέφ εἰς τὴν «Νυκτερίδα» εἶχε φαντασθῇ μερικὰ ντεκόρ ὄλο χιούμωρ. Τὰ πρόσωπα ἔπαιζαν ἓνα μικρὸ σκέτες, ἀκατανόητον ἀφοῦ ἦτο εἰς Ρωσικὴν γλῶσσαν, καὶ ὁμοῦς ἡ αἰθούσα διεσκέδαζε, τὸ ντεκόρ, ἀπὸ τὸ σύνολόν του ἦτο κωμικόν.

Πρὸ παντὸς, τὸ ντεκόρ πρέπει νὰ ἐναρμονίζεται με τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐκτυλίσσεται τὸ σενάριο. Ἡ στοιχειώδης αὐτὴ ἀλήθεια δὲν εἶνε πάντοτε σεβαστῆ. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶδα μίαν παράστασιν τοῦ «Ἀπλοῦκου» τοῦ Βολταίρου, παιγμένη σὲ πολὺ ὄρατα ντεκόρ ρυθμοῦ «Ἀμπέρ» καὶ τὸ ἔργον ἐπαίζετο ἐκεῖ πολὺ σοβαρὰ.

Διὰ τοῦ περιβάλλοντός του τὸ ντεκόρ καθορίζει τὰ πρόσωπα πού ζοῦν ἐκεῖ ἡ ζωγραφικὴ, τὰ ἐπιπλα, τὰ κομψοτεχνήματα ἐξηγοῦν τὸ πρόσωπο.

Ο ΤΖΑΜΠΑΤΖΗΣ

(Συνέχεια ἀπ' τὴν 1η σελίδα)

ὄλοκληρον νὰ δουλέψῃ δυόμισυ ὄρες, χωρὶς ὁ κ. τζαμπατζῆς νὰ καταβάλλῃ κάτι εἰς ἀμοιβὴν ὄλων αὐτῶν τῶν κόπων, τῶν μόχθων, τῶν ἀγωνιῶν καὶ τῶν ἐξόδων. Αἰσθάνεται μίαν σαδιστικὴν ἱκανοποίησιν, παρατηρῶν νὰ γίνεται ὅλη αὐτὴ ἡ κοπιαστικὴ ἐργασία χωρὶς αὐτὸς νὰ συμμετάσχη οὔτε κατὰ μίαν δραχμὴν στὰ ἔξοδά της. Ἄλλοιῶς πιάνεται «κορόιδο». Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ «πυρὸν φαίμυλ» τοῦ ἔλληνοσ ὁ ὅλες τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ζωῆς. Νὰ μὴν πιστῆ κορόιδο.

Παραλλήλως θεωρεῖται ὡς ἓνα εἶδος κατορθώματος ἡ ἐξασφάλισις τοῦ τζαμπατζῆδικου εἰσιτηρίου. Ὁ τζαμπατζῆς ὑπερφηανεύεται γι' αὐτὸ. — Ἐγὼ νὰ πληρῶσω στὸ θέατρο; Τί λές ἀδερφέ! Δὲν πληρῶσα ποτέ!

Κυρίως μετὸ τζαμπατζῆδικον εἰσιτήριο ὁ φίλος μας κάνει τὸ κομμάτι του καὶ στὴν παρέα. Γι' αὐτὸ καὶ μερικοὶ τὰ... πληρώνουν.

— Φέρε μου δυὸ «ἐλεύθερα» καὶ τὰ πληρώνω ὅσο-ὅσο!

Καὶ τί τραβοῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ θεάτρου μ' αὐτοὺς τοὺς «φίλους» τῶν θεαμάτων εἶναι ἀπίστευτον. Συγγραφεῖς, ἡθοποιοί, θιασάρχαι, ταμίαι καὶ ταξιθέτες ἀκόμη, ἀντιμετωπίζουν τόσες ἀπαιτήσεις ἀπὸ συγγενεῖς φίλους καὶ γνωστούς κάθε μέρα, ὥστε, ἂν ὑπῆρχε τρόπος νὰ τῆς ἱκανοποιήσουν ὄλες, στὸ θέατρο δὲν θὰ περίσσευε θέσις γιὰ τοὺς ἠλίθιους πού ἐπιμένουν νὰ πληρώνουν! Κάποτε συμβαίνει νὰ ζητοῦν καὶ ἄνθρωποι τοὺς ὁποῖους σχεδὸν οὔτε κἀν γνωρίζετε. Θυμᾶμαι κάποια φορὰ ἓνα φούρναρη πού ἐπέμενε ἀπὸ ἓνα γνωστὸ συγγραφέα νὰ τοῦ δώσῃ δυὸ εἰσιτήρια δωρεάν γιὰ τὸ θέατρο. Ὅπου ὁ συγγραφεὺς ἀγανάκτησε καὶ τοῦ εἶπε:

— Γιὰ στάσου ἀδερφέ! Ἡρθὰ ἐγὼ ποτὲ νὰ σοῦ ζητήσω νὰ μοῦ δώσῃς τζάμπα ψωμί; Καὶ ὁ φούρναρης ἀπάντησε: — Αὐτὸ εἶνε ἄλλο.

Ἐνα ἄλλο χαρακτηριστικὸ

Το Λογοτεχνικὸ Πρόβλημα

Ὁμιλεῖ ὁ κ. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ νεοδουθεῖσα «Ἐνωσις Ἑλληνικῶν Λογοτεχνῶν» ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐκτενὲς ὑπόμνημα διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἐνίσχυσιν τῶν λογοτεχνῶν μας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ συμβουλίου κ. Δημ. Καλογερόπουλος, παρὰ τοῦ ὁποῦ ἐξητήσαμεν πληροφορίας, μὰς ἀνεκοίωσε τὰ ἑξῆς:

— Οἱ Λογοτέχνη εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐδέμιας εὐχον, προστασίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ἂν καὶ ἡ συμβολὴ τῶν εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῶν Ἑλλ. γραμμάτων ὑπῆρξε σημαντικὴ. Οἱ περισσότεροι πιεζόμενοι ἀπὸ τὴν βιοπάλην δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐκπληρῶσουν τὴν δημοσιογραφικὴν ἐργασίαν. Εὐτυχῶς παρατηρεῖται τῶρ μίαν διάθεσιν εὐμένης ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὅπως προστατευθοῦν καὶ οἱ πνευματικοὶ ἐργάται, ἰδίως κατὰ τὰς δυσχερεῖς αὐτὰς περιστάσεις. Ὑπέδειξεν ἡ «Ἐνωσις Λογοτεχνῶν» τὸν τρόπον τῆς ἐνίσχυσεως ἧτις πρέπει νὰ εἶναι συστηματικὴ καὶ δικαιότερα, διότι παρετηρήθη ὅτι τὰ διδόμενα ἐπιδόματα παρεχόμενα διὰ βαθμολογήσεως κριτικῆς ἄλλ' ἂν οἱ ἐγκέφαλοι διαφέρουν, οἱ στόμαχοι

τῆς ἀναίδειας τῶν τζαμπατζῆδων εἶνε ὅτι ζητοῦν δωρεάν εἰσιτήριον πρεμιέρα ἢ Κυριακῆ, καὶ θέλουν καὶ θέσι στὴν πρώτη σειρά. Καὶ πολὺ σωστά. Δὲν πληρώνουν πού δὲν πληρώνουν, νὰ μὴν καθίσουν καὶ στὴν καλύτερὴν θέσι.

Μερικοὶ εὐτυχῶς συμβιβάζονται μετὴν πρόσκλησι. Ἄλλὰ τῶρ ἡ διαφορά μεταξὺ εἰσιτηρίου καὶ προσκλήσεως εἶνε τόσο ἀσημαντὴ ὥστε ἡ πρόσκλησις τείνει νὰ καταργηθῇ. Ἐάν μπορούσε νὰ βρεθῆ ἓνας τρόπος νὰ καταργηθοῦν καὶ τὰ δωρεάν εἰσιτήρια ἐντελῶς θὰ ἠσυχάζαν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ θεάτρου καὶ οἱ τζαμπατζῆδες. Γιατί, ἐπὶ τέλους, εἶνε ἀμαρτία νὰ μπαίνουν ἀρκετοὶ τζάμπα καὶ οἱ ἄλλοι... νὰ πληρώνουν!

ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΣ

εἶναι οἱ αὐτοὶ καὶ τῶν ἀνεγνωρισμένων λογοτεχνῶν καὶ τῶν μετρίων καὶ τῶν ἐκκολλημένων. Ἐξαιρέσις μόνον ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ διὰ τοὺς εὐλόγους διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἀσχοῦντας ἐλευθέρῳ ἐπάγγελμα, ἐφ' ὅσον συμπίπτει καὶ ἡ λογοτεχνικὴ ἰδιότης· αὐτοὶ θὰ λαμβάνουν τὸ 1/3 τοῦ διδόμενου εἰς τοὺς ἄλλους ἐπιδόματος. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ πάσχοντες ἐν χρόνῳ νοσήματος ὡς καὶ οἱ ὑπερβάντες τὸ 70ὸν ἔτος. Οἱ τελευταῖοι πρέπει νὰ λαμβάνουν σύνταξιν, ἰδρυμένου εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο Ταμείου. Ὑποδείξαμε ἀρκετοὺς πόρους δι' ἐλαφρὰς φορολογίας ἐπὶ τῶν βιβλίων, τοῦ τυπογραφικοῦ χάρτου καὶ ἄλλων ἔσόδων. Ἐπίσης προτείνει ἡ «Ἐνωσις τῶν Ἰδρυσιν Προμηθευτικῶν Συνεταιρισμῶν» διὰ νὰ λαμβάνουν καὶ οἱ λογοτέχνη τρόφιμα μετὰ ἡλιετωμένας τιμὰς, ὡς ἐπίσης καὶ τοὺς διορισμοὺς κατὰ προτίμησιν τῶν λογοτεχνῶν εἰς δημοσίας θέσεις. Ἐν τέλει θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν συνένωσιν τῶν τριῶν λογοτεχνικῶν σωματείων ἀφοῦ οἱ σκοποὶ τῶν εἶναι οἱ ἴδιοι, καὶ ἡ στέγασις αὐτῶν δωρεάν εἰς διαμέρισμα δημοσίας τινὸς ὑπηρεσίας.

Αὐτὰ τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν εἶναι ἐπιβεβλημένα καὶ εὐκόλως ἡμποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν ἀνεπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἀρχεῖ νὰ ὑπάρξῃ θέλησις καὶ κατανόησις τῶν ἐπιγενομένων ἀναγκῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παρεγνωρισμένων ἐκ τῆς Πολιτείας λογοτεχνῶν. Ἐχω λόγους νὰ πιστεύω ὅτι τὸ ὑπόμνημα μας θὰ εὐχῆ τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς ἀπὸ τὸν κ. ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὅστις μετὰ τὴν μεγάλην του μόρφωσιν καὶ τὸν ἐξαιρετικὸν ζῆλον μετ' οὗ διευθύνει τὰ τῆς Παιδείας εἶναι ἱκανὸς νὰ ἠγηθῆ μίαν προόδου ἢ ὁποῖα ἐπιβάλλεται κατὰ τὴν ἠθικὴν αὐτὴν καμπὴν τῆς παγκοσμίου διανοήσεως.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑΚΑ

Ἄξιον εἶναι νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ὁ θίασος θὰ ἔχη χορωδίαν ἀπὸ 16 πρόσωπα γυναῖκες καὶ ἄνδρες ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ν. Μηλιάδου. Πιθανῶς ἡ «Ροζίτα» νὰ σκηνοθετηθῇ ἀπὸ τὸν κ. Λούκην Δέλην.

Εἰς τὸ θέατρον «Ἐρμῆς» τὸ ἐναρκτήριον ἔργον θὰ εἶναι ἡ ἐπιθεώρησις «Ταξιδία εἰς τὴν Ἑλλάδα» τοῦ κορυφαίου μας εὐθυμογράφου κ. Δημήτρη Γιαννουκάκη με μουσικὴν τοῦ ἀγαπητοῦ μαστροῦ καὶ συνθέτου μετὰ τῆς τῆς ἐπιτυχῆς κ. Γιώργου Μυρογιάννη.

Ὁ θίασος τοῦ «Ἐρμῆ» ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Γιάννη Διανέλου θ' ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ.κ. Πέτρον Κυριακόν, Γιάννη Σπαρτίδην, Μίμη Καντιώτη, Κώστα Σαντοριναῖο ὡς κομπέρ καὶ Φωφῶ Λουκᾶ, Μπέμμα Δόξα, ἀδελφαὶ Ρίτσα καὶ Κατερίνα Κυριακοῦ, Φίτσα Ντάβου, τὴν κατατερίστα Δ. Παναγιωτίδου καὶ ὡς χορευτικὸ ντουέτο. Τὸ «Ἐλίτα—Φρίτς Φλερῦ» Ὁ κ. Φρίτς Φλερῦ θὰ εἶναι χορευτὴς καὶ χορογράφος τοῦ θιάσου. Ἡ «Βασίλισσα τῆς Τζάζ» Ρένα Βλαχοπούλου ὑπέγραψεν συμβόλαιον ὡς ἐγράψαμε στὸ θέατρον «Ἐρμῆς».

Εἰς τὸ «Περροκέ» τὸ συγκρότημα Μαυρέα—Αὐλωνίτη—Ἰατρίδην με συμμετοχῇ Καίτης Ντιριντάου θὰ περιλαμβάνῃ ἀκόμη τὴν γλυκυτάτην Κούλα Νικολαΐδου, τὴν Τζέννη Ἀρσένην, τὴν Μαρίκα Νέζερ, Ζ. Γκιουζέππε, τὴν ἀφαστὴν Γεωργία Βασιλειάδου, Νανά Γκάτση, τὸν χορογράφον καὶ χορευτὴ κ. Ἀλμπαρῆ μετὰ τὴν Ἐλιζα Κανόνι. Εἰς τὸν

θίασον ἀνήκουν καὶ ὁ τενόρος κ. Ντενόγιας μετὰ τῆς κ. Λέλας Πασαλῆ—Ντενόγια, ὁ κ. Τάκης Χατζηχρήστος καὶ ὁ μεταξωτὸς κομπέρ τοῦ ἐλαφροῦ θεάτρου κ. Ἄγγελος Μαυρόπουλος.

Εἰς τὸ θερινὸν «Μακέδο» ἤρχισαν αἱ δοκιμαίαι τῆς νέας μουσικῆς ἠθογραφίας τοῦ Δ. Κ. Εὐαγγελίδην με μουσικὴν τοῦ συνθέτου Μενελάου Θεοφανίδην μετὰ τὴν ὁποῖαν θὰ κἀν ἔναρξιν τῶν παραστάσεών

ΣΤΟ ΠΡΟΣΟΧΕΣ ΦΥΛΛΟ
—
Θ. Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ
Λογοτεχνικὸ
Πορτραῖτο
ὑπὸ
τοῦ κ. ΣΩΤΟΥ ΚΛΗΜΗ

του περι τὰ τέλην τοῦ μηνὸς ὁ ὑπὸ τὸν κ. Γιάννη Στυλιανόπουλον νέος μουσικὸς θίασος πού κατήρτισε ὁ καινούργιος θεατρικὸς ἐπιχειρηματίας κ. Στυλιανὸς Χατζόκος.

Τοῦ θιάσου μετέχουν ἡ κ. Ζωζὴ Νταλμάς, ἡ πρωταγωνίστρια τῆς πρόζας Ἡδὴ Παλαιολόγου, ἡ γνωστὴ συμπερῆτα τῆς μουσικῆς σκηνῆς κ. Καίτη Βερώνη. Ὁμοίως θὰ συμπεράξῃ καὶ ἡ νέα καλλιτεχνίς δνις Ἑλλη Κανδηλάκη. Ἐπίσης ἡ Μελοπομένη Κολυβά, ἡ κ. Νανά Παποδοπούλου καὶ οἱ κ. κ. Γ. Ἰατροῦ, ὁ τενόρος κ. Θάνος,

ὁ κ. Ἀλέκος Ἀναστασιάδης Κλοταῶνης, Ζάχος, Θάνος κλ.

—Θὰ συμπράξῃ ὁμοίως καὶ ἡ διεθνούς φήμης χορεύτρια Μπέλλα Σμάρω πού θὰ ἔχη παρεναίρ τῆς τὸν χορευτὴν καὶ χορογράφον κ. Μανώλη Καστρινόν.

Εἰς τὴν «Ὅσαιν» ἡ ὁποῖα θ' ἀρχίσῃ στὰς 6 Μαΐου καὶ θὰ εἶναι ἀπ' τὰ καλλίτερα θεάματα τῶν Ἀθηνῶν, οἱ ἐπιχειρηματῆαι κ. κ. Γ. Νέγρης καὶ Φ. Μιχαλάτος θὰ παρουσιάσουν συγκρότημα ἀπὸ τὸν δημοφιλῆ Μίμη Κοκκίνην, ἀπὸ τὸν ἀμίμητον Ὁρ Μακρῆ κι' ἀπ' τὸν γνωστὸ συγγραφέα κ. Ἀλέκον Σακελλάριον, οἱ ὁποῖοι ὑπέγραψαν ἡδὴ προσύμφωνον. Εἰς τὴν «Ὅσαιν» ἐκλείσει καὶ τὸ καλλίτερον κωμικο—ακροβατικὸ ντουέτο Μοσχόπουλος—Χριστιανὸς καθὼς καὶ ὁ περίφημος τφαγουδιστὴς τοῦ Ρ. Σ. Α. κ. Πιέρρο Λοβάτι καὶ ἡ ντιζέ τοῦ Ρ. Σ. Α.

Εἰς τὸ συγκρότημα τῆς «Ὁάσεως» πιθανολογεῖται ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἀδελφῶν Καλουτᾶ καὶ τῆς Μπέλλας Σμάρω. Κονφερανσιὲ θὰ εἶναι ὁ κ. Χρήστος Παπαχρήστου, τὴν δὲ ἀρχήστρα καταρτίζει ὁ κ. Γ. Λαζαράτος.

Εἰς τὰ «Παναθήναια» τὸ συγκρότημα Κοκκίνης—Μαρκῆς—Χαντᾶ—Σπάρτακος—Σακελλάριος προσελήφθη καὶ τὸ περίφημον χορευτικὸ ζευγάρι Φλερῦ—Λίνια Ἄλμα, ἡ Μερὸπη Ἰωαννίδου, ἡ Καλὴ Καλὸ, ἡ Κίττη Ἄλμα, ὁ Ἄ. πόλλων Γαβριηλίδης, ὁ κ. Μπαλλαδίμας καὶ ὁ θαυμάσιος νέος κονφερανσιὲ κ. Νικό Τουκαλάς. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ συμμετάσχη

γιὰ τραγοῦδι καὶ ἡ κ. Ρένα Βλαχοπούλου.

Εἰς τὸ «Λοῦξ» θὰ ντυοῦντο ἄπ' τὸ «Περροκέ» ὁ Μαυρέας, ὁ Αὐλωνίτης καὶ ἡ Ντιριντάου καὶ θὰ εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς κωμικός μας κ. Γιάννης Πρινέας, ὁ κ. Βασίλης Μεσοφωγγίτης, ἡ χορεύτρια «Ἄννου Φραγκοῦλη, ἡ δ/νις Ἐλεν Κανόνι (τραγοῦδι) κλπ.

—Νέον θέατρον ἀνοικοδομεῖται καὶ εἰς τὴν πλατεῖαν Θεσείου, πού ἐπιτοφορήθη «Ζέφυρος». Τὸ θέατρον αὐτὸ θὰ στεγάσῃ συγκρότημα βαριετῆ ὑπὸ τὸν κ. Ὁρέστην Λάσκον.

—Τὴν 14ην Μαΐου καὶ ὠραν 10.30' δίδεται ἡ ἔτησις ἐπιδειξις χοροῦ τῆς Σχολῆς Μοριάνωβ εἰς τὸ θέατρον Μαρίκας Κοτοπούλη («Ρέξ»).

Ὁ ἀκούρατος κ. Μοριάνωβ πρόκειται καὶ πάλι νὰ μὰς παρουσιάσῃ ἐκπληκτικῶς ὡς διαπιστώσαμε ἀπ' τῆς δοκιμῆς τῆς ἐπιδειξεως πού πακολογήσαμε. Τοὺς πρώτους ρόλους θὰ ἐκτελέσουν οἱ μαθήτριες Δ. Βεινόνγλου, Β. Τσιτρίδου, Μ. Σουαζῦ, Χ. Θαλασσινῶ, Α. Διερεμέ, Χ. Κρίκοβα, Α. Φάμερ, Τ. Μανιὰδάκη, Ε. Μορική, Α. Γαρέλη, Θ. Ἀντωνίου, καὶ οἱ κ. κ. Σ. Νικήτας, Ν. Τσακαρᾶς, Ε. Δαρδάγος, Ἰ. Γεωργακάκης, Κ. Γιαννάκης, καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς χορευτὴς στὰ χοροδράματα κ. Ρομπέρ Σαραγάς.

—Τὴν 7ην Μαΐου καὶ ὠραν 10.15' δίδεται ἀνυπερβέτως εἰς τὸ θέατρον Παπαϊωάννου ἡ μετὰ τόσων ἐνδιαφερόντων ἀναμενόμενη τιμητικὴ παράστασις τοῦ ἐξαιρετικοῦ κωμικοῦ μας κ. Γιάννη Πρινέα καὶ τοῦ διακεκριμένου τενοῦ τῆς ὁπερέτας κ. Ἀντῶν Νέχρη μετὰ τὴν ὠραιότατην μουσικὴν κωμῶδιαν «Ἡ Πίπτα μας».

ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΜΑΪΟΥ

ΤΟ ΚΑΡΝΕ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ